

Dějepis

Nižší stupeň víceletého gymnázia

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové a organizační vymezení:

- v předmětu Dějepis je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost, oboru dějepis z RVPZ;
- předmět seznamuje žáky s historickými událostmi, osobnostmi světových, evropských a českých dějin;
- vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci osvojili historické, sociální a kulturně-historické souvislosti o vývoji společnosti a důležitých společenských jevech;
- důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti;
- důraz je kladen na hlubší poznání dějin našeho národa v kontextu s evropským a světovým vývojem;
- dovednost posuzovat vliv digitalizace na život jedince a proměnu společnosti
- zvládnutí základů společenskovední analýzy a historické kritiky při současném využívání digitálních technologií
- žák rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace
- předmět směřuje k prohlubování zájmů o historii, k rozvíjení vlastenectví;
- žák je veden k pochopení souvislostí dějinných událostí našich zemí a ve světě;
- žák je veden k chápání kulturní rozmanitosti světa;
- některé tematické celky umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s jinými předměty;
- při naplnění vyučovacího obsahu jsou realizována následující průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova; výchova demokratického občana
- v případě zájmu žáků proběhne školní kolo dějepisné olympiády;
- při dostatečném počtu a zájmu žáků je možné uskutečnit historickou exkurzi.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žák:

- je veden k samostatnosti a tvořivosti;
- je mu předkládán dostatek spolehlivých informačních zdrojů;
- prezentuje vlastní práce;
- pracuje s vhodnou literaturou;

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- je veden k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů;
- má prostor k vyjádření a zdůvodnění svých názorů;
- učí se využívat moderní informační technologie.

Kompetence komunikativní, sociální a personální

Žák:

- je veden k souvislému a výstižnému vyjadřování;
- má prostor pro komunikaci různými formami;
- pracuje s různými druhy textů (mapy, dokumenty, poslech, grafy...);
- učí se ohleduplnému chování a citlivému přístupu k ostatním.

Kompetence občanské

Žák:

- odmítá útlak, hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- poskytne dle svých možností účinnou pomoc, chová se zodpovědně;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice, kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Digitální kompetence

Žák:

- vyhledává, získává, kriticky posuzuje informace na webových prohlížečích
- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojování do veřejného života
- volí vhodné postupy, způsoby a prostředky při vyhledávání a posuzování digitálních dat
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil a zjednodušil pracovní postupy
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence pracovní

Žák:

- je veden k iniciativě a tvořivosti;
- je veden k využívání znalostí a dovedností z jednotlivých vzdělávacích oblastí ve svém budoucím profesním životě.

Časová dotace v hodinách týdně:

ročník	1.	2.	celkem
1. – 2. ročník NSVG	2	2	4

Ročník	Školní výstupy/žák	Učivo	Průřezová témata	Poznámky, přesahy, souvislosti
1.6G	Na příkladech evropských dějin charakterizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus. Žák jmenuje reformy Marie Terezie a Josefa II.	Počátky nové doby velmoci v 18. století osvícenství	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Samostatná práce. Vytváření digitálních Příspěvků do výuky.
	Žák vysvětlí souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonskými válkami. Žák je seznámen s utvářením novodobého českého národa. Charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	Modernizace společnosti Francouzská revoluce doba napoleonská průmyslová revoluce a její rozmach habsburská monarchie v 1. polovině 19. století české národní obrození revoluční hnutí v Evropě i u nás konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	Multikulturní výchova Výchova demokratického Občana.	Opakování učiva.
	Žák charakterizuje modernizaci společnosti. Vyjmenuje nové vynálezy. Orientuje se v politické situaci na přelomu 19. a 20. století. Žák je seznámen s nerovnoměrným vývojem jednotlivých částí Evropy před 1. světovou válkou. Chápe vznik války, uvádí důležité události a vysvětlí důsledky. Orientuje se v dějinách Československa, vysvětlí podmínky jeho vzniku.	Moderní doba svět ve 2. polovině 19. století svět na přelomu 19. a 20. století 1. světová válka vznik Československa	Mediální výchova.	Opakování učiva. Vyhledávání na webových prohlížečích.

Ročník	Školní výstupy/žák	Učivo	Průřezová témata	Poznámky, přesahy, souvislosti
2.6G	Vysvětlí pojem hospodářská krize. Charakterizuje totalitní systémy. Na příkladech vysvětlí nacionalismus, rasismus, antisemitismus. Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech. Žák chápe příčiny vzniku a důsledky 2. světové války. Charakterizuje život v koncentračních táborech. Objasní heydrichiádu, charakterizuje situaci na našem území v době Protektorátu.	Moderní doba vývoj Československa v meziválečném období Pařížská mírová konference světová hospodářská krize Rusko a Německo mezi světovými válkami totalitní systémy 2. světová válka válečné události v Evropě i mimo ni závěrečné boje v Evropě výsledky 2. světové války konference otázka koncentračních táborů, holokaust československé hnutí odporu heydrichiáda československý odboj 1943-1944 osvobození Československa Květnové povstání, důsledky války	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova	Vytváření digitálních Příspěvků do výuky. Mezipředmětové vazby: ČJL, OV, Z, HV, VV, INF. Opakování učiva.

Ročník	Školní výstupy/žák	Učivo	Průřezová témata	Poznámky, přesahy, souvislosti
	Charakterizuje vývoj nového Československa. Vysvětlí pojem studená válka. Vysvětlí příčiny vzniku bipolárního světa a uvede příklady střetávání obou bloků. Vysvětlí na příkladech mocenské a politické důvody hospodářské a vojenské spolupráce. Posoudí postavení rozvojových zemí.	Rozdělený a integrující se svět studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků, politické, hospodářské, ideologické soupeření mezi velmocemi rozpad koloniálního systému vnitřní situace v zemích východního bloku vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 vznik České republiky problémy současnosti věda, technika, sport a zábava		Opakování učiva. Vyhledávání na webových prohlížečích.

Dějepis

Vyšší stupeň víceletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové a organizační vymezení:

- základní vzdělávací obsah předmětu Dějepis vychází z celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Dějepis – vzdělávací oblast Člověk a společnost z RVPg.
- předmět navazuje na základní vzdělání, které žák získal na základní škole nebo na nižším stupni víceletého gymnázia;
- vede žáka k chápání současnosti v kontextu minulosti a budoucnosti;
- žák je veden k chápání vývoje společnosti k posuzování společenských jevů v chronologických souvislostech provázaných příčinnými, následnými, důsledkovými vazbami;
- žák je veden k pochopení dějinných procesů;
- záměrem výuky je podat ucelený obraz vývoje společnosti od jejího počátku do konce 20. století a počátku 21. století
- dovednost posuzovat vliv digitalizace na život jedince a proměnu společnosti
- zvládnutí základů společenskovední analýzy a historické kritiky při současném využívání digitálních technologií
- žák rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace
- důraz je kladen na dějiny 19. až 21. století;
- žák kriticky přistupuje k mediálním informacím, dokáže vyjádřit svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- upevňuje pocit odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého fyzického a digitálního společenství
- pro studenty 3. a 4. ročníků čtyřletého gymnázia, 5. a 6 ročníků šestiletého gymnázia je pro zájemce připravena nabídka volitelného předmětu Seminář dějepisu;
- při naplnění vyučovacího obsahu jsou realizována následující průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova; výchova demokratického občana
- v případě zájmu žáků je možné uskutečnit historické exkurze, zejména v posledním roce studia.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žák:

- je veden k využívání různých informačních zdrojů;
- přistupuje kriticky ke zdrojům informací;
- vypracovává domácí úkoly a samostatně vyhledává a třídí informace;
- své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozpozná problém, objasní podstatu;
- interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je;
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů.

Digitální kompetence

Žák:

- vyhledává, získává, kriticky posuzuje informace na webových prohlížečích
- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojování do veřejného života
- volí vhodné postupy, způsoby a prostředky při vyhledávání a posuzování digitálních dat
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil a zjednodušil pracovní postupy
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence komunikativní, sociální a personální, občanská

Žák:

- využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální i grafická vyjádření;
- používá s porozuměním odbornou terminologii;
- využívá moderní informační technologie;
- se vyjadřuje v mluvených i psaných projevech jasně a srozumitelně;

- prezentuje vhodným způsobem svou práci;
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů.

Kompetence k podnikavosti

Žák:

- plní zadané úkoly;
- rozšiřuje své poznání;
- uplatňuje vlastní iniciativu a tvořivost;
- se zapojuje do práce ve skupinách;
- je veden k uplatnění svých dovedností ve své budoucí profesní činnosti.

Časová dotace v hodinách týdně:

ročník	1. (3.)	2. (4.)	3. (5.)	4. (6.)	celkem
1. – 4. ročník čtyřletého gymnázia 4G	2	2	2	0	6
3. – 6. ročník šestiletého gymnázia 6G	2	2	2	0	6

Ročník	Školní výstupy/žák	Učivo	Průřezová témata	Poznámky, přesahy, souvislosti
3.6G a 1.4G	Charakterizuje smysl historického poznání. Definuje jednotlivé historické disciplíny. Rozlišuje různé zdroje historických informací. Vysvětlí pojem pramen. Určí hlavní mezníky dějin.	Úvod do studia historie význam historického poznání pro současnost historické prameny pomocné vědy historické periodizace dějin		Vyhledávání na webových prohlížečích.
	Charakteristika pravěku a jeho vliv na další vývoj lidstva.	Pravěk doba kamenná neolitická revoluce doba bronzová a železná		BI – předchůdci člověka. VV – pravěká kultura.
	Charakteristika jednotlivých starověkých civilizací. Posoudí určující události a uvede významné osobnosti starověkých dějin. Přínos starověkých států pro rozvoj evropské civilizace.	Starověk Staroorientální státy Starověké Řecko Starověký Řím antická kultura stěhování národů	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Opakování učiva.
	Charakteristika středověku a jeho rozdělení. Vysvětlí počátky formování státních útvarů na území Evropy. Zná základní prvky stavebních slohů, vývoj kultury a vzdělanosti. Ilustruje vliv církve a její vzájemný vztah se světskou mocí.	Středověk – raný středověk počátky států v Evropě (Anglie, Francie a Svatá říše římská) Kyjevská Rus Polský stát a Uherský stát Sámova říše, Velkomoravská říše a český stát za vlády prvních Přemyslovců	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	ČJL – typy písma. Práce s historickými texty. VV – starověká kultura. ZSV – starověká náboženství a filozofie. Opakování učiva.

Ročník	Školní výstupy/žák	Učivo	Průřezová témata	Poznámky, přesahy, souvislosti
4.6G a 2.4G	Definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 11. – 15. století a jeho specifické projevy v jednotlivých zemích. Vymezí základní znaky vzniku středověkých měst. Zařadí národní dějiny do evropských událostí. Zná hlavní rysy gotického období, vyjmenuje hlavní osobnosti umění.	Středověk – vrcholný středověk kolonizace, zakládání měst křížové výpravy vývoj středověkých států v západní Evropě – Anglie, Francie, stoletá válka vývoj Svaté říše římské mongolská a turecká expanze Vznik Ruského carství Český stát za posledních Přemyslovců a Lucemburků gotická kultura husitství v Čechách doba poděbradská a jagellonská		Práce s historickými materiály. VV – románská kultura. ZSV - religionistika Opakování učiva.

Ročník	Školní výstupy/žák	Učivo	Průřezová témata	Poznámky, přesahy, souvislosti
	Vysvětlí krizi feudalismu a příčiny husitství v kontextu dějin našich i evropských. Průběh husitství a jeho hlavní osobnosti. Posoudí postavení českého státu za vlády Jiřího z Poděbrad a Jagellonců. Vysvětlí příčiny, průběh a následky zámořských objevů, změny v Evropě a Americe. Objasní nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14. - 16. století, zhodnotí jejich praktický dopad. Vysvětlí vznik habsburského soustátí, analyzuje jeho vnitřní, sociální, politické a kulturní poměry. Vymezí základní znaky stavovství a absolutismu. Objasní typické znaky barokní kultury, uvede hlavní představitele barokního umění. Uvede příčiny, průběh a důsledky třicetileté války v kontextu evropského vývoje. Uvědomí si a dokáže vymezit na příkladech rozdíly ve vývoji států západní a východní Evropy a v Americe v 17. -18. století. Charakterizuje principy osvětského absolutismu. Vysvětlí příčiny revolucí v Evropě a Americe v 18. - 19. století a doplní o hlavní znaky vývoje v českých zemích (i české a slovenské národní obrození). Charakterizuj etapy vývoje české politiky ve 2. polovině 19. století v rámci Rakouska-Uherska. Charakterizuje vývoj mezinárodních vztahů mezi velmocemi na konci 19. století a na počátku 20. století.	Novověk zámořské objevy vznik mnohonárodnostní habsburské monarchie počátky absolutistických monarchií (Anglie, Francie) barokní kultura třicetiletá válka a české země východní Evropa v 17. - 18. století (vznik Pruska, vývoj v Rusku a dělení Polska) západní Evropa v 17. - 18. století (Francie za vlády Ludvíka XIV.) vznik USA reformy Marie Terezie a Josefa II. francouzská revoluce a napoleonské války Evropa po vídeňském kongresu a revoluční hnutí ve 20. - 30. letech 19. století české a slovenské národní obrození revoluční rok 1848 sjednocení Itálie a Německa, občanská válka v USA vývoj Rakouska-Uherska ve 2. polovině 19. století charakteristika hospodářství, politiky ve vybraných zemích světa	Mediální výchova P 5.1.1 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech P 2.4.5 Výchova demokratického občana	Prezentace z vlády posledních Přemyslovců a Lucemburků. VV – gotika. Vyhledávání na webových prohlížečích. ČJL – Mistr Jan Hus. Opakování učiva. ČJL – renesanční literatura. VV – renesanční umění a baroko. Z – zámořské objevy. Práce s historickými texty a referáty – Marie Terezie a Josef II., Napoleon Bonaparte.

Ročník	Školní výstupy/žák	Učivo	Průřezová témata	Poznámky, přesahy, souvislosti
5.6G a 3.4G	Shrne bezprostřední příčiny první světové války, její průběh a výsledky. Vyjádří předělovou úlohu Říjnové revoluce pro další vývoj první světové války. Vysvětlí zahraniční i domácí odboj. Objasní vznik 1. republiky a základy pluralitní demokracie u nás, popíše hlavní hospodářské kroky. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy a jejich důsledky pro další vývoj jednotlivých států. Popíše průběh světové hospodářské krize a vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhocením politických problémů v Evropě i u nás. Objasní příčiny druhé světové války, popíše její průběh a důsledky. Popíše a vysvětlí vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa. Objasní a zhodnotí vojenská, politická a hospodářská seskupení z doby studené války. Vysvětlí vzájemné vztahy obou politických bloků. Vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje východního a západního světa. Objasní rozpad koloniální soustavy a problémy vývoje postkoloniálních rozvojových zemí. Vymezí a objasní základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje. Vysvětlí cestu poválečného demokratického Československa přes období totality až k demokracii po r. 1989. Vznik ČR a vstup do NATO a EU. Vymezí globální problémy současného světa.	Nejnovější dějiny první světová válka poválečný vývoj ve 20. - 30. letech ve světě a u nás Mnichovská dohoda a období druhé republiky druhá světová válka české země v období druhé světové války poválečný vývoj ve světě a u nás rozpad kolonialismu problémy v různých světových lokalitách rozmach a pád komunistických režimů vývoj České republiky na konci 20. století a na začátku 21. století	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech P 2.2.1 Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech P 2.3.1	ČJL – národní obrození. Referáty – A. Lincoln. Opakování učiva. Práce s historickými dokumenty. ZSV – T. G. Masaryk, charakteristika totalitních systémů. Referáty – období 2. světové války Vyhledávání na webových prohlížečích